Sveriges lantbruksuniversitet
Swedish University of Agricultural Sciences

YTTRANDE SLU ID: SLU.ua.2023.2.6-1180

2024-06-19

li.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över remiss från Landsbygds- och infrastrukturdepartementet gällande promemorian Ändringar i ersättningssystemet för skador på ren som har orsakats av björn

Sammanfattning

Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) tackar för möjligheten att yttra sig över remissen om ändringar i ersättningssystemet för skador på ren som orsakats av björn. Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) instämmer i remissens huvudpunkter, särskilt gällande:

- Att ersättningssystemet för skador orsakade av björn behöver uppdateras med hänsyn till senaste årens forskning och att man numera vet mer om omfattningen av skador orsakade av björn.

SLU anser vidare att:

- Man i föreskriften bör ta i beaktande (som man också skriver under punkt 2.1) att björnar som befinner sig inom eller nära renarnas kalvningsland gör särskild skada.
- Man så långt som möjligt ska ersätta skador orsakade av björn utifrån hur många björnindivider det finns inom respektive sameby.

Specifika synpunkter

§7 första stycket angående ersättningsbelopp, anges att samebyarna ska ersättas för skador som varg, järv och lo orsakar på renar enligt beräkningar med ledning av medelslaktvärdet på renar med tillägg för honrenar. Medelslaktvärde ger en indikation på renens marknadsvärde, vilket gör det möjligt för ersättningsnivåerna att följa marknadsvärdet för renar. SLU kan dock se att de faktiska ersättningsbeloppen för förekomst och föryngring för respektive rovdjursart varit

Postadress: Box 7070, 750 07 Uppsala
Besöksadress: Almas allé 8
Org nr: 202100-2817
www.slu.se

Tel: 018-67 10 00 (vx)
Mobilnr: 073-822 7982
Linda.ferngren@slu.se

desamma sedan början av 2000-talet och verkar inte har justerats i förhållande till medelslaktvärdet på renar.

8§ är i sin helhet delvis otydlig och motsägelsefull.
Andra stycket ”… där förekomsten av björn är särskilt stor.”
Det behövs en skrivning som relaterar till att björnarna gör särskild skada om de befinner sig inom eller nära renarnas kalvningsland (se näst sista meningen under punkt 2.1). Skulle kunna formuleras: ”… där skadan av björn bedöms vara särskilt stor”.

8b§
Vad betyder formuleringen ”Om regeringen beslutat att en andel av ersättningen ska lämnas till samebyar där förekomsten av björn är särskilt stor…”? Ska regeringen inför varje år besluta om ersättningen kan fördelas enligt denna princip? Det behövs också en skrivning som relaterar till att björnarna gör särskild skada om de befinner sig inom eller nära renarnas kalvningsland.

Felskrivning överst på sid 6 ”… rovdjursinventeringar i rovdjursområdet …”. Ska vara ”... rovdjursinventeringar i renskötselområdet …”.

Punkt 3.1
Sid 8, översta stycket: ”Detta kan i sin tur medföra att förslaget inte ger en mer rättvis och ändamålsenlig fördelning av ersättning för björnskador.” SLU föreslår att ”… inte ger en mer rättvis …” ändras till ”... inte ger en helt rättvis ...”.
SLU anser att ett system som tar mer hänsyn till den faktiska förekomsten av björn har all förutsättning att ge en mer rättvis och ändamålsenlig fördelning av ersättningen, varför ett system där hänsyn tas till hur många individer det finns inom respektive sameby vore att föredra. SLU håller dock med om att systemet kan förbättras genom bättre inventeringar av björn och att det bör följas upp.

Punkt 4
Det står att ”Den föreslagna ändringen är i sig inte kostnadsdrivande för staten”. SLU bedömer, med ledning av senaste årens forskning [1], att skador orsakade av björn inte ersätts i tillräcklig mån. Ett system som tar mer hänsyn till de faktiska skadorna kommer därmed att ge högre kostnader för ersättning.

Beslut om detta yttrande har på rektors uppdrag fattats av dekan Rauni Niskanen efter föredragning av koordinator Linda Ferngren. Innehållet har utarbetats av

[1] Støen, O.-G., Sivertsen, T. R., Tallian, A., Rauset, G. R., Kindberg, J., Persson, L.-T., Stokke, R., Skarin, A., Segerström, P., & Frank, J. (2022). Brown bear predation on semi-domesticated reindeer and depredation compensations: Do the numbers add up? *Global Ecology and Conservation*, e02168. https://doi.org/10.1016/j.gecco.2022.e02168

professor Anna Skarin och professor emeritus Birgitta Åhman båda vid institutionen för tillämpad husdjursvetenskap.

Rauni Niskanen

Linda Ferngren